

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Avctoriare Et Svb Avspiciis ... Domini Gvilielmi IX. ...
Academiae Rectoris ... Ad Novi Magistratvs Academici
Inavgvrationem Iphis Calendis Ianvarii A. MDCCLXXXVIII
Celebrandam ... Invitat ...**

Münscher, Wilhelm

Marbvrgi, [1799?]

VD18 1332246X

§. X.

urn:nbn:de:gbv:45:1-7906

graecae inter Christianos amicos pari modo, uti in Dialogo cum Tryphone factum est, Philosophiam reprehendisse pateat.

§. X.

Nec alia placita, quae in Dialogo traduntur, doctrinae in Apologiis propositae ita adversari videntur, ut ille ad eundem atque hae auctorem referri nequeat. Monuit quidem S. R. Langius corruptionem hominum naturalem, five peccatum ab Adamo ad omnes posteros propagatum ignorari a Iustino, satis perspicue vero doceri in Dialogo. Prius facile concedo, at de altero est, quod vehementer dubitem. Conspirant Dialogus et Apologiae, inesse homini voluntatis libertatem, qua rectum et iustum eligere, verum etiam malum amplecti possit *x*). Consentiant etiam, hanc libere agendi facultatem non olim solum, cum mortalium genus conderetur, a creatore menti humanae inditam esse. sed semper hominibus ita adesse, ut quisque sua tantum culpa fit malus *y*). At ab Adamo Dialogus repetit vitiorum inter homines originem *z*). Ego vero in loco laudato doctrinam, Adami peccato omnes homines vitiosos, vel ad vitia proclives redditos esse non reperio, sed homines inde ab Adamo morti et daemonum ad peccandum incitationibus expositos fuisse lego, quod certe ab illa doctrina multum dif-

fert.

x) Apol. min. p. 45. mai. p. 80. Dial. c. Tryph. p. 316. 329. 370.

y) II. cc. c. gr. Ουκ αἰτία θεοῦ-ἢτε ἀγγελοῖ ἢτε ἀδελφοῖ γίνεται φασί, ἀλλὰ τῆ ἑαυτῶν ἰκαρῶς αἰτία τοιοῦτοι εἰσι. Dial. p. 370.

z) ὅτις τοῦ γένους τῶν ἀδελφῶν, ὃ ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ ὑπο θανάτου καὶ πλῆθι ἔφθασε ἰσραηλιτικῆ p. 316.

fert. Omnes enim fere antiquiores Ecclesiae patres satis aperte originem mortis ab origine peccati distinguunt. Mortis causam a primo Adami peccato repetere, peccati causam ad facultatem libere agendi cuilibet homini propriam referre solent *a*). Mortales igitur dicuntur homines propter Adamum, nec tamen propter eius peccatum peccatis obnoxii. At homines tamen subiecti daemonum potestati perhibentur. Sed vere non nisi expositi sollicitationibus daemonum dicuntur, quod optime respondet Apologiis, in quibus daemonum homines ad vitia pelliciendi studium saepissime memoratur *b*).

Adfertur et alius Dialogi locus, quo, auctori de peccato ab Adamo ad posteriores propagato persuasum fuisse, probetur. Παρθενος ούσα Έυα, τον λογον τον άπο του όφεις συλλαβουσα, παρακοην και θανατον έτεκε *c*). At his verbis, nisi vim iis inferamus, minime docetur, liberos Deo immorigeros et mortales ab Eva prognatos esse. Tunc enim statuendum esset, Evam hos liberos ex sermone serpentis concepisse. Depingitur potius ipsum Evae peccatum eiusque poena imagine, quae a partu concepto atque in lucem edito desumpta est, eum in finem, ut comparatio quaedam, quamvis longius petita, Evam inter et Mariam institueretur. Christus virgine nasci debuit, ut eadem, qua coeperat, via inobedientia a serpente effecta, abrogaretur

a) e. gr. Iren. l. V. c. 21. coll. l. IV. c. 37.

b) e. gr. Apol. min. p. 50. et 44. Apol. mai. p. 55. al.

c) Dial. p. 327.

tur d) i. e. sicut Eva virgo prima peccavit, ita opus erat, ut is, qui peccati vim compelleret, etiam matre virgine nasceretur. Eva enim virgo, serpentis sermonem concipiens, mortem et inobedientiam peperit i. e. serpentis persuasioni morem gerens in peccatum et mortem incidit. Maria vero, laetitia ac fide repleta, cum promissionem angeli, se matrem filii Dei futuram, acciperet, morigeram se praestitit. In tota comparatione id praecipue spectatur, utramque virginem, alteram morigeram, alteram inobsequentem fuisse. Virgo Eva appellatur, vel tropice, quia a peccato pura erat, vel respectu habito ad veterem opinionem, peccatum Protoplastorum primum in coniugii usu positum fuisse e). Itaque nec hoc loco corruptio naturalis, ab Adamo ad posteros derivata, docetur. Etiam si tandem quaedam ad peccandum proclivitas hominibus natura inesse statueretur, quod tamen mihi aliter se habere videtur, tamen nec hoc Justino adversaretur, qui, etsi strenuus libertatis humanae vindex, daemones, a quibus homines ad peccandum alliciantur,

d) δια παρθενον ανθρωπος γεγονηκε, ου και δι ης εδεν η απο ιδως παρακη την αρχην λαβει, δια ταυτης της εδου και καταλυσιν λαβοι. Qua ratione παρακη destruenda sit, sequentia declarant, nempe malorum daemonum et hominum potestatem abrogando, eis vero, qui malitiae renunciant, et fidem habeant, immortalitatem largiendo.

e) Haec erat opinio Enkratitarum, quam Clemens Al. impugnat, etsi concedat, eo peccasse Adamum et Evam, quod immaturi dum adhuc essent, ad coniugium accesserint. Strom. I. III. p. 554. 559.

tur, adiutricem habere *την ἐν ἐμάτω παύην προς πάντα και ποιήλην
φουσει επιθυμιαν f)* affirmat.

§. XL

Deinde in notione, quae de Spiritu sancto proponitur, repugnare Dialogum Apologiis ven. Langius existimat. In illo enim Spiritum sanctum ceu diversum a *λογω* describi, in Apologiis vero Spiritus nomine ipsum *λογον* designari. Verum, etsi recte moneatur, in Apologiis Spiritus et *λογου* nomina inter se interdum permutari g), non effici inde, me quidem iudice, potest, Spiritum sanctum ex Iustini mente eandem ac *λογον* esse personam. Obstant enim loca clarissima, quibus Spiritus a Logo distinguitur, illique tertius huic vero secundus inter obiecta venerationis Christianorum locus assignatur h). Mihi quidem regulis iustae interpretationis convenientius videtur, ex his locis, ubi Iustinus ex instituto fidem Christianorum de Logo et Spiritu tradat, illa explicari, in quibus obiter tantum Spiritus et *λογου* mentio fiat, quam ad illa haec accommodari. Nec deest ratio, qua illa cum his ita conciliari possint, ut salva tamen maneat Spiritus sancti a *λογω* diversitas. Quam rem cum accuratissime atque doctissime expositam videam a venerando Keilio i), ut de ea plura dicam, non est opus. Profiteor tantum,

f) Apol. mai. p. 58.

g) Inspiratio enim prophetarum, quae alias Spiritui adscribitur, pluribus locis et *λογω* tribuitur. p. 76. et *λογος* appellatur *πνευμα*. p. 76.

h) Apol. mai. p. 60 et p. 56.

i) In commentatione: Ob die ältesten christlichen Lehrer einen Unterschied zwischen